

POSTANOWIENIE

Dnia 7 marca 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Frąckowiak (przewodniczący)

SSN Jan Górowski (sprawozdawca)

SSN Zbigniew Kwaśniewski

w sprawie z wniosku G. P.

przy uczestnictwie M. P.

o zniesienie współwłasności nieruchomości,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 7 marca 2008 r.,

skargi uczestnika

o stwierdzenie niezgodności z prawem

prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego w N. z dnia 15 marca 2007 r., sygn.

akt III WSC (...),

oddala skargę.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 19 grudnia 2006 r. Sąd Rejonowy w N. zniósł współwłasność lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w K. przy ul. S. objętego księgą wieczystą nr (...) złożonego z 3 pokoi z 3 kuchni korytarza i dwóch piwnic o pow. 104 m² usytuowanego na parterze i na drugim piętrze budynku w ten sposób, że przyznał go na wyłączną własność G. P. i zasądził od wnioskodawczynie na rzecz M. P. tytułem spłaty kwotę 28 000 zł, którą rozłożył na cztery raty po 7000 zł. Niesporne było, że udział we własności lokalu wnioskodawczynie wynosił 3/4 części, a uczestnika 1/4 część.

Sąd Okręgowy w N. postanowieniem z dnia 15 marca 2007 r. apelację wnioskodawczynie oddalił.

W skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem postanowienia Sądu drugiej instancji opartej na podstawie naruszenia prawa materialnego, tj. art. 123 § 1 pkt 2 i art. 65 § 1 w zw. z art. 207 k.c., art. 208 k.c., art. 226 § 1 zd. 2 k.c. oraz na naruszeniu prawa procesowego, a to art. 230, art. 278, art. 233 § 1, art. 520 § 3 zd. 2, oraz art. 328 § 2 k.p.c. pełnomocnik wnioskodawczyni wniósł o stwierdzenie, „że zaskarżone wyroki są niezgodne” z prawem.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje od prawomocnego orzeczenia, w zasadzie sądu drugiej instancji, kończącego postępowanie w sprawie wydanego począwszy od dnia 1 września 2004 r. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 lipca 2005 r., I CNP 1/05, OSNC 2006, nr 1, poz. 15 i uchwałę siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2005 r., III CZP 1/05, OSNC 2006, nr 5, poz. 78, której nadano moc zasady prawnej). Oznacza to możliwość wniesienia skargi od prawomocnych wyroków, nakazów zapłaty, postanowień co do istoty sprawy wydanych w postępowaniu nieprocesowym oraz od postanowień tzw. formalnych kończących postępowanie w sprawie. Uwzględnienie skargi i stwierdzenie, że prawomocne orzeczenie jest niezgodne z prawem, ma charakter prejudykatu, gdyż stwarza możliwość dochodzenia od państwa odszkodowania za szkodę wyrządzoną przez jego wydanie.

Skarga jest nie tylko środkiem nowym, ale - jak podkreślono w literaturze - wyjątkowym w skali europejskiej. Zasadą bowiem jest, że prawomocność, tworzy nowy stan prawny pomiędzy stronami, jak też sanuje wszelkie ewentualne naruszenia prawa, którymi orzeczenie ewentualnie jest dotknięte. Z tego względu pojęcia niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, określonego w 424¹ k.p.c., nie można utożsamiać z pojęciem szeroko rozumianej bezprawności występującym w dziedzinie odpowiedzialności cywilnej. Definiując tę przesłankę uwzględnić trzeba specyfikę władzy sędziowskiej i sądowego stosowania prawa. Orzeczeniem niezgodnym z prawem w omawianym sensie jest orzeczenie niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć, albo wydane w wyniku szczególnie rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego stosowania prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2006 r., I CNP 33/06, OSNC 2007, nr 2, poz. 35), co można stwierdzić „na pierwszy rzut oka” bez wnikania w szczegóły sprawy i bez prowadzenia głębszej analizy prawniczej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2006 r., I BP 13/06, M.P. P. 2007, nr 5, s. 253).

Orzeczenie Sądu Okręgowego nie narusza prawa w wyżej zasygnalizowanym znaczeniu. Przede wszystkim pełnomocnik skarżącej przeoczył, że Sąd Okręgowy nie uwzględnił zarzutu uczestnika, co do przedawnienia roszczenia o zwrot części nakładów, których zresztą wartość - według wyliczenia Sądu Rejonowego - wynosiła zaledwie 1560 zł ($\frac{1}{4}$ z 6241 zł). Ustalił bowiem, i to między innymi na podstawie zeznań córki wnioskodawczynie, że te nakłady były finansowane także przez J. P. oraz, że częściowo wymianę okien sfinansował ojciec uczestnika W. P. Bezzasadne były więc zarzuty dotyczące obrazy art. 123 § 1 i 65 § 1 w zw. z art. 207 k.c., art. 226 § 1 zd. 2 k.c. i art. 5 k.c.

Skoro wnioskodawczynie po śmierci ojca uczestnika sprawowała faktyczny zarząd lokalem, to rzeczywiście uczestnikowi przysługiwało na podstawie art. 208 k.c. prawo żądania złożenia przez wnioskodawczynię rachunku z tego zarządu. Nieprzedłożenie go można było w okolicznościach sprawy potraktować jako brak wykazania wysokości należności z tego tytułu, skoro skarżąca na poparcie tego roszczenia nie zgłosiła żadnych dowodów. W związku z tym roszczeniem można zauważyć, że uczestnik nie zgłosił roszczenia z tytułu wyłącznego posiadania przez wnioskodawczynię przedmiotu sporu po śmierci W. P. (art. 206 k.c.).

Zarzut obrazy art. 278 k.p.c. miał polegać na przyjęciu wartości spornego lokalu - za opinią biegłego - na kwotę 140 000 zł gdy tymczasem strony zgodnie wskazywały jego wartość na kwotę 104 000 zł. Był on chybiony już z tego względu, że biegły, jak wynika z treści ekspertyzy, zastosował właściwą metodę wyceny znajdującą podstawę w powołanych przepisach prawnych. Poza tym wskazywana przez strony wartość, była w zasadzie podawana na użytek wielokrotnie podejmowanych prób ugodowych i wobec niezawarcia ugody, uczestnik ostatecznie zażądał rozliczenia stron według wartości nieruchomości lokalowej wynikającej z opinii biegłego.

Chybiony był zarzut obrazy art. 230 k.p.c., gdyż wbrew stanowisku skarżącej od początku postępowania uczestnik kwestionował dokonanie niektórych nakładów przez wnioskodawczynię, a zwłaszcza ich wartość. Także nietrafny był zarzut obrazy art. 328 § 2 k.p.c., albowiem uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia nie posiada braków, które uniemożliwiałyby kontrolę zaskarżonego orzeczenia.

Podstawę skargi nie mogą stanowić zarzuty dotyczące ustalania faktów lub oceny dowodów. Zarzut więc obrazy art. 233 § 1 k.p.c. był niedopuszczalny i gdyby nie inne podniesione - zdaniem skarżącej - uchybienia skarga musiałaby ulec odrzuceniu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 września 2005 r., III CSK 13 /05, OSNC 2006, nr 4, poz. 76). Na marginesie można jednak zauważyć, że na rozprawie

biegły wyjaśnił, iż wskazany w skardze błąd rachunkowy w oznaczeniu części wspólnej budynku nie miał znaczenia dla ustalenia wartości rynkowej spornego lokalu.

Skarżąca nie mogła powołać się też skutecznie na zarzut obrazy art. 520 § 3 k.p.c., gdyż na rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem nie przysługuje (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2005 r., II CNP 15/05, OSNC 2006, nr 9, poz. 153)

Z tych względów orzeczono, jak w sentencji (art. 424¹¹ § 1 k.p.c.).